

Ministerie van de Toekomst 2023-2028

“The Ministry for the Future is a visionary movement that sends an urgent message to humanity: that we must become Time Rebels, challenging the tyranny of short-term thinking and making decisions that benefit the people and planet of tomorrow. Join the movement now. Time Rebels of the World Unite!”¹

Roman Krznaric

Nationale Ministerraad Ministerie van de Toekomst, 9 september 2023, Groene Kathedraal Almere. Ontwerp ritueel: Thijs van de Loo ism Turn Club/ Merlijn Twaalfhoven.

---

¹ Roman Krznaric, The Good Ancestor, 2020

'The future is already here – it's just not evenly distributed'

— William Gibson

Inleiding

Het Ministerie van de Toekomst is de afgelopen jaren snel gegroeid, als een landelijke zwerm van tijdrebellen die tot in de haarvaten van de samenleving het *kathedraaldenken* agendeert en aanjaagt, vanuit de overtuiging dat we moeten kiezen voor het langetermijn perspectief. Om ons een toekomst voor te kunnen stellen in het belang van al het leven op onze planeet, moeten we leren tijdreizen, voorbij de kortademigheid van het hier en nu. Het Ministerie van de Toekomst nodigt daartoe uit.

Het Ministerie van de Toekomst is opgezet als een alternatief ministerie dat van *onderop* wordt gevoed door lokale initiatiefnemers die het kathedraaldenken in hun eigen omgeving agenderen. Daartoe bieden we een inspirerend netwerk, een toegankelijk handelingsperspectief én een vrije ruimte voor experiment en verbeeldingskracht.

Als zwerm tijdrebellen werken vanuit de overtuiging dat alleen een leven in balans met de natuur een solide basis kan vormen voor het welzijn van toekomstige generaties. We zien een democratie voor ons waarin het borgen van intergenerationele belangen een vanzelfsprekendheid is. Om deze paradigma- en cultuuromslag in denken en handelen te maken zijn alle vormen van kennis, verbeeldings- en daadkracht nodig.

Van wie is de toekomst? — Het modernistische vertrouwen dat technologie onze toekomst gaat redden verschuift in rap tempo naar het besef dat het echte vooruitgangdenken ontstaat in het sociaal-culturele domein. Meer en meer zien we in de samenleving bewegingen ontstaan naar collectiviteit, lokaliteit, coöperaties en *commons*. Het Ministerie van de Toekomst gelooft dat het streven naar een rechtvaardige toekomst

hand in hand gaat met een uitbreiding van de democratische gereedschapskist. Terwijl het ontwerpen en sturen van vraagstukken over de toekomst van ons land zich doorgaans afspeelt in de bubbel van mensen die thuis zijn in beleidsstukken en wetten, geloven wij dat de samenleving *nieuwe breed gedragen verhalen* nodig heeft, die van onderop ontstaan, voor, met en door maatschappelijk initiatiefnemers. Die energie kan de urgente transities in onze samenleving helpen katalyseren. De toekomst is van iedereen.

Wie zijn wij?

Ministers van de Toekomst (inmiddels ca 400) zijn bruggenbouwers, verbinders en mediators tussen collectieve *bottom up*-kracht en *top down*-impact om het lange termijndenken in de maatschappij te verankeren. Ministers van de Toekomst zijn te vinden in alle regionen van de samenleving, ze zijn *denkers, verbeelders en doeners*. Ze zijn niet links en niet rechts, verbinden stad met platteland en nodigen actief de minder gehoorde stemmen in de samenleving uit om zo meerstemmigheid te vergroten. De wijsheid én de vrijheid van het collectief staan voorop. Samen hebben we een enorme collectieve veranderkracht.

De zwerm tijdrebellen is ontstaan uit vele burgers en initiatieven, autonoom of in samenwerking met partnerorganisaties zoals **Arcadia / Uitkijkers in Friesland (Klaas Sietse Spoelstra)**, **Leiden European City of Science 2022 / New European Bauhaus (Meta Knol)**, **Lab Toekomstige Generaties (Jan van de Venis & Jessica den Outer)**, **The Turn Club (Merlijn Twaalfhoven)** en **Bureau Burgerberaad (Eva Rovers)**. Ook werken we samen met oa de **Sociaal Creatieve Raad**, **Stadmakers**, **SDG Lokaal**, **Plekmakers**, **Jongerentop**, **Ambassade van de Noordzee**, **IABR**, **College van Rijksadviseurs en bibliotheken**. In 2021 en 2022 is vanuit de beweging veel kennis en ervaring opgedaan over de wijze waarop de stemmen van toekomstige generaties en levensvormen gehoord en vertegenwoordigd kunnen worden. Sinds juni 2021 vonden, verspreid door het land, al meer

dan vijftig plekberaden, creatieve interventies en themaberaden plaats. Nu steeds meer tijdrebellens zich aansluiten, wordt het tijd om het organisatorisch fundament vorm te geven en ruimte te creëren voor de volgende ontwikkelingsfase.

Onze missie

Het Ministerie van de Toekomst is de grote *bottom-up* aanjager van het kathedraaldenken in de Nederlandse samenleving. Ze zet zich door de gehele samenleving in voor de belangen van toekomstige generaties en al het andere dat leeft, terwijl ze het model van *Brede Welvaart* omarmt. Door nieuwe verbindingen tussen maatschappelijke sectoren tot stand te brengen verbindt het MvdT vormen van actief burgerschap en participatieve democratie.

Onze doelstellingen — Over vijf jaar:

- Is 5% van de Nederlanders aangezet tot toekomstdenken, uit die 875.000 mensen is ten minste 10% tijdrebel of Ministers van de Toekomst = een zwerm van 87.500 tijdrebellens;
- Zijn in alle 342 gemeenten van Nederland tijdrebellens actief;
- Zijn in negen regio's regiospinners die onderop actie en impact aanjagen. (De landelijke coördinatie krimpt naarmate de regionale coördinatie groeit);
- Is er een waaier aan effectieve tools, methodes en oefeningen waarmee via dialoog en verbeelding de toekomst dichterbij komt;
- Zijn door heel Nederland ca 1000 plekberaden categorie A geweest (kleinschalig, gericht op een straat of organisatie), waarvan 375 met behulp van een microsubsidies van het MvdT;

- Zijn door heel Nederland ca 500 plekberaden categorie B geweest (middelgroot, gericht op een wijk of dorp), waarvan 180 met behulp van een microsubsidies van het MvdT;
- Zijn door heel Nederland ca 90 plekberaden categorie C geweest (groot, gericht op een gebied, stad of regio), waarvan 30 met behulp van een microsubsidie van het MvdT;
- Zijn er 10 thematische werkcirkels binnen de zwerm die tien themaberaden hebben georganiseerd over toekomstgerichte onderwerpen;
- Hebben 50 kleine en 10 grote, creatieve, zichtbare, toekomstgerichte acties en interventies plaatsgevonden op onverwachte plekken.

De rol van kunst en verbeelding

Via dialoog, verbeeldingskracht en inleefoefeningen komen gedeelde waarden bovendrijven. Zo wordt het handelingsperspectief in de eigen invloedssfeer in beweging gezet en collectiviteitszin aangewakkerd. Dat versterkt niet alleen de sociale cohesie maar ook het democratisch vertrouwen. Voor het bouwen van dialoog, het aanwakkeren van maak- en verbeeldingskracht, het stimuleren van openheid en experimenteerlust verwelkomen we zowel concepten en ideeën van professionele kunstenaars en ontwerpers, als elke vorm van verbeelding en creativiteit die vanuit de zwerm tijdrebellens *bottom up* ontstaat. Bij het bedenken en ontwikkelen van plekberaden en interventies staan we voor de hele creatieve waaier, van fanfare en carnaval tot symfonieorkest, van volksdans tot hiphop en van TikTok tot museumkunst.

Onze activiteiten

- Het MvdT **verbindt, inspireert en faciliteert** een groeiend en divers netwerk van Ministers van de Toekomst en tijdrebellens door heel Nederland;

- Het MvdT organiseert en faciliteert *bottom up* **plekberaden** waarin burgers in dialoog gaan over de toekomst van hun plek, **themaberaden** over toekomstgerichte onderwerpen, en **creatieve interventies** die het langetermijndenken in alle lagen van de bevolking aanwakkeren. Deze activiteiten vinden plaats in bibliotheken, bij culturele podia, in de klas, bij gemeentes, in de Tweede Kamer etc.
- Het MvdT voert **lobby en campagne** en tracht via **wetgeving** belangen van toekomstige generaties en levensvormen te verankeren.

Waddenmars, 2022

In 2024 ligt de focus van onze activiteiten op:

- Doorontwikkeling van de pilot plekberaden in bibliotheken in de regio Utrecht richting **30 plekberaden** ism Turn Club en kunstenaars in bibliotheken in de regio's **Utrecht en Fryslan**. Deze plekberaden zijn een prelude op het **Nationaal Burgerberaad Klimaat** waar Bureau Burgerberaad zich voor hard heeft gemaakt;
- Twee grotere **themaberaden**, samengesteld door verschillende maakcirkels binnen de zwerm rondom de toekomst van **onderwijs** en **democratie**;
- Diverse plekberaden door heel Nederland ism Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam, College van Rijksadviseurs (CRa) en lokale architectuurcentra, over de toekomstige inrichting van Nederland;
- Uitbreiding van de *toolkit* voor plekberaden met diverse inspirerende methodes en oefeningen;
- Doorontwikkeling van visuele identiteit, positionering en communicatiemiddelen (waaronder een digitaal platform) richting een impactvolle campagne en *community building* ism **Design Politie / What Design Can Do**;
- De **Week Toekomstige Generaties** ism Lab Toekomstige Generaties en de **Nationale Ministerraad** in september 2024;
- Professionalisering organisatie door de aanstelling van een *overall* programma coördinator, community manager, coördinator bedrijfsvoering en landelijke regiospinners.

Onze Impact — over vijf jaar:

- Hebben in 342 gemeenten van Nederland de belangen van toekomstige generaties een formele plek in de besluitvorming (bv dmv een generatietoets);
- Hebben 10.000 mensen uit alle regionen van de samenleving actief deelgenomen aan een plek- of themaberaad;
- Is het vanzelfsprekend dat toekomstige generaties vertegenwoordigd zijn in het politieke, juridische, culturele en publieke domein en zitten zij 'aan tafel' bij besluitvormingsprocessen op elk niveau;
- Erkennen we de *soft-space* waarin de tijdrebellens actief zijn als professioneel onderdeel van onze toekomstige samenleving.

Foto's: Vika Ushkanova